

Nefrostoom

Käesoleva infolehe eesmärgiks on anda patsiendile teavet, kuidas kodustes oludes nefrostoomiga toime tulema.

Mis on nefrostoom?

Nefrostoom on spetsiaalne peenike toru (ehk kateeter), mis paigaldatakse ultraheli- või röntgenikontrolli all läbi kõhu külgselne neeruvaagnasse.

Nefrostoom kinnitatakse väljumiskohal õmblustega kõhunaha külge ja ühendatakse uriinikogumiskotiga. Protseduur tehakse kohaliku tuimastusega.

Nefrostoomi paigaldamise näidustused

Nefrostoom paigaldatakse juhul, kui uriinivool neeruvaagnast kusepõide on mingil põhjusel takistatud. Takistuse põhjuseks võivad olla kusejuhakivid, kusejuha ahenemine, kasvajad, kaasasündinud neeru või kusejuha väärarengud. Uriini äravoolu takistuse tulemusena tekib neeruvaagna laienemine ehk hüdronefroos.

Nefrostoomi paigaldamise vastunäidustused

Nefrostoomi paigaldamise vastunäidustusteks on vere hüübivuse häired. Kui Te kasutate regulaarselt verd vedeldavaid ravimeid, informeerige sellest kindlasti arsti.

Nefrostoomi hooldus

Nefrostoomi hooldamisel on kõige olulisem puhtus.

- Peske käed alati enne nefrostoomi ja kogumiskoti käsitlemist.
- Hoiduge puutumast nefrostoomi sisemust ja kogumiskoti ühendusdetaili.
- Hoidke nefrostoom puhas.
- Fikseerige nefrostoom plaastriga keha külge, et vältida nefrostoomi juhuslikku venitamist ja niverdumist.
- Kontrollige iga päev nefrostoomi kinnitust ning ümbritseva naha seisundit ja võimalikku eritise ilmnemist nefrostoomi ümbruses.

Nefrostoomi ümbrus peab olema kaetud steriilse õhku läbilaskva haavasidemega või haavaplaastriga (need on saadaval apteegi käsimüügis). Haavasidet või -plaastrit tuleb vahetada üle päeva, desinfitseerides ühtlasi ka nahka nefrostoomi ümbruses nahaantiseptikumiga (saab osta apteegi käsimüügist).

- Enne sideme või plaastri vahetust peske hoolikalt käed ja pange puhtale alusele valmis vajalikud vahendid: steriilne haavaside või -plaaster, nahaplaaster, käärid, alkoholipõhine nahaantiseptikum desinfitseerimiseks.
- Desinfitseerige nefrostoomi ümbruse nahk antiseptikumiga ja laske alkohol nahal ära kuivada.
- Desinfitseerige antiseptikumiga ka käärid.
- Lõigake kääridega haavasidemesse või -plaastrisse lõhe (pooles pikkuses), et saaksite asetada haavasideme või -plaastri nefrostoomi ümber.
- Kinnitage haavaside või -plaaster naha külge – haavaplaastril on isekleepuvad servad, haavaside kinnitage nahaplaastriga.

Lubatud on käia duši all. Selleks ajaks on soovitatav haavaside või -plaaster nefrostoomi ümbert eemaldada. Pärast duši kuivatage nahk kergelt tupsutades ja töödelge nefrostoomi ümbruse nahka antiseptikumiga. Antiseptikumi kuivamise järel asetage nefrostoomi ümbruse nahale steriilne haavaside või -plaaster.

Saunas ja vannis käimine ning ujumine pole soovitatavad.

Uriinikogumiskoti käsitlemine

- Kui ühendate nefrostoomi kogumiskotiga, kinnitage kott selliselt, et ei tekiks nefrostoomi venitust ega nefrostoomi ja kogumiskoti niverdust.
- Jälgige, et püsti olles ja käimisel paikneks kogumiskott neerupiirkonnast allpool (nt takjaribaga reie küljes või spetsiaalses kotis) ning lamamisel kehatasandist allpool (nt voodi küljes), kuid mitte põrandal. Selline asetus tagab uriini takistuseeta valgumise kogumiskotti ja väldib uriini tagasivoolamist kogumiskotist neeruvaagnasse.
- Kasutage kogumiskotti, mida saab tühjendada koti allosas asuva ventiili (korgi) kaudu.
- Kogumiskotti tuleb tühjendada 4-5 tunni tagant.
- Kogumiskotti vahetage vähemalt üks kord nädalas, vajaduse korral (nt koti purunemisel või ummistumisel) tihedamini.

Vedeliku tarvitamine

- Jooge päeva jooksul rohkelt vedelikku, kui see ei ole mõne muu haiguse tõttu vastunäidustatud.
- Päevane joodava vedeliku hulk võiks olla vähemalt 1,5–2 liitrit.
- Rohke vedeliku tarbimine tagab kuseteede ja nefrostoomi läbivoolavuse, aidates sellega vältida sette ja põletiku teket.

Võimalikud probleemid

Nefrostoomi kasutamisel võib tekkida mõni järgmistest probleemidest:

- palavik,
- valud küljel,
- nahapunetus või eritis nefrostoomi ümbruses,
- uriin muutub veriseks või sogaseks või hakkab halvasti lõhnama,
- nefrostoom läheb katki, ummistub.

Kui Teil tekib mõni mainitud probleemidest, võtke ühendust kas:

- oma perearsti või pereõega,
- lähima haigla erakorralise meditsiini osakonnaga,

Nefrostoomi eemaldamine ja vahetus

Nefrostoomi seesoleku vajaduse ja eemaldamise aja üle otsustab arst Teie seisundi järgi.

Nefrostoomi eemaldab ainult õde või arst.

Küsimuste korral ning lisateabe saamiseks pöörduge palun oma raviarsti või õe poole.

Ida-Tallinna Keskhaigla uroloogiakabineti õe tel 620 7110 E–R 8.00–16.00.

ITK572

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 08.06.2022. a otsusega (protokoll nr 9-22)